

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2007-2008

6 DECEMBER 2007

Wetsvoorstel tot belasting van de meerwaarden uit aandelenoptieplannen

(Ingediend door de heer Philippe Mahoux en mevrouw Joëlle Kapompolé)

TOELICHTING

Een zeer recent verslag van het Franse Rekenhof wijst op de aanzienlijke verbreiding van aandelenoptieplannen in bedrijven en raamt het inkomstenverlies voor de Franse Staat inzake sociale bijdragen op 3,2 miljard euro.

De optieplannen maken deel uit van de indirecte loonvoordelen die bedrijven toekennen. Volgens een studie van SD Worx op basis van een steekproef bij 600 000 werknemers bedragen aandelenopties naar schatting 20 % van het totale salarispakket.

Deze indirecte loonvoordelen bestaan voornamelijk uit maaltijdcheques, forfaitaire onkostenvergoedingen, groepsverzekeringen, bedrijfswagens en communicatiemiddelen.

Uit deze studie blijkt ook dat het aandeel van de indirecte loonvoordelen toeneemt met de plaats van de functie in de hiërarchie.

Het is moeilijk om het totale volume van de meerwaarden die *in fine* in het kader van deze plannen worden gerealiseerd, in te schatten, met name door de nog steeds geldende anonimiteit van het effectenbezit.

De analyse van de jaarverslagen van een aantal groepen toont de omvang van het fenomeen evenwel afdoende aan.

De cijfers van het Franse Rekenhof bevestigen deze analyse.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

6 DÉCEMBRE 2007

Proposition de loi visant à soumettre les plus-values réalisées dans le cadre des plans de stocks options

(Déposée par M. Philippe Mahoux et Mme Joëlle Kapompolé)

DÉVELOPPEMENTS

Un très récent rapport de la Cour des comptes française met en lumière le développement important des plans de stocks options dans les entreprises et chiffre le manque à gagner pour l'État français, en termes de cotisations sociales, à 3,2 milliards d'euros.

Les plans de stocks options s'ajoutent aux avantages salariaux indirects octroyés par les entreprises. Une étude réalisée par SD Works les a chiffrés à 20 % du paquet salarial global, sur base d'un échantillon de 600 000 travailleurs.

Ces avantages salariaux indirects sont pour l'essentiel constitués des titres-repas, des défraitements forfaitaires, des assurances-groupes, des véhicules de société et des outils de communication.

Il ressort aussi de cette étude que la part des avantages salariaux indirects croît à mesure que la fonction augmente.

Il est difficile d'estimer le volume global des plus-values réalisées *in fine* dans le cadre de ces plans, en raison notamment de l'anonymat, toujours en vigueur, de la détention de titres.

Toutefois, l'examen des rapports annuels d'un certain nombre de groupes montre à suffisance l'importance du phénomène.

Les chiffres avancés par la Cour des comptes française confirment cette analyse.

Tevens blijkt dat bedrijfsleiders en met name de gedelegeerd bestuurders op grote schaal op deze plannen intekenen.

Er moet worden vastgesteld dat hoewel bedrijfs-wagens, om maar dit als voorbeeld te nemen, belast worden in de personenbelasting, waarbij het minimumbedrag forfaitair is bepaald maar door de administratie kan worden gecorrigeerd, de meerwaarden uit aandelen in het kader van optieplannen nagenoeg van belasting vrijgesteld zijn.

Toch is het door of bij de beroepsactiviteit dat men deze voordelen geniet. Het gaat dus wel degelijk om een vorm van bezoldiging.

Op dit moment wordt het belastbare voordeel voor beursgenoteerde aandelen als volgt berekend :

15% van de koers van het aandeel op de dag vóór het aanbod (om in te tekenen op het optieplan).

Om de waarde van het aandeel te bepalen, heeft de firma die de optie aanbiedt de keuze tussen :

- de gemiddelde slotkoers van het aandeel tijdens de 30 dagen voorafgaand aan het aanbod, of
- de laatste slotkoers vóór de dag van het aanbod.

Voor de niet genoteerde aandelen is de berekeningswijze verschillend (er wordt verwezen naar artikel 43 van de wet van 26 maart 1999).

Wanneer de optie wordt toegekend voor een periode van meer dan 5 jaar te rekenen vanaf de datum van het aanbod, wordt het belastbare voordeel per jaar of gedeelte van een jaar dat de vijf jaar overschrijdt, vermeerderd met 1% van de waarde van de aandelen.

Het tarief van 15% wordt verlaagd tot 7,5% wanneer aan verschillende voorwaarden — die heel wat bedrijven in acht nemen —, is voldaan :

- de uitoefenprijs van de optie wordt definitief vastgesteld op het ogenblik van het aanbod;
- de optie moet vermelden dat ze niet kan worden overgedragen onder levenden en niet kan worden uitgeoefend vóór het einde van het derde kalenderjaar na dat waarin het aanbod heeft plaatsgevonden, noch na het einde van het tiende jaar na dat waarin het aanbod heeft plaatsgevonden;
- de optie heeft betrekking op aandelen van de vennootschap ten behoeve waarvan de beroepswerkzaamheid wordt uitgeoefend of op aandelen van een andere vennootschap die een rechtstreekse of onrechtstreekse deelneming heeft in de eerstgenoemde vennootschap (onder bepaalde voorwaarden).

Il apparaît aussi que les dirigeants d'entreprises, et notamment les administrateurs délégués, souscrivent largement à ces plans.

Force est de constater que si les voitures de société, pour ne prendre que cet exemple, font l'objet d'un prélèvement à l'impôt des personnes physiques, dont le minimum est fixé forfaitairement, mais qui peut être rectifié par l'administration, les plus-values réalisées sur des actions dans le cadre de plans de stocks options sont quasiment exonérées.

Or, c'est bien en raison ou à l'occasion de l'activité professionnelle que ces avantages sont perçus. Il s'agit donc bien d'une forme de rémunération.

Actuellement, l'avantage imposable est calculé, pour les actions cotées en bourse, de la manière suivante :

15% du cours de la valeur de l'action le jour qui précède l'offre (de souscrire au plan de stocks option).

Pour déterminer la valeur de l'action, la société qui offre l'option a le choix entre :

- le cours moyen de clôture de l'action pendant les 30 jours précédent l'offre, ou
- le dernier cours de clôture qui précède le jour de l'offre.

Pour les actions non cotées, le mode de calcul est différent (il est renvoyé à l'article 43 de la loi du 26 mars 1999).

Lorsque l'option est accordée pour une durée supérieure à 5 ans à dater de l'offre, l'avantage imposable est majoré de 1% de la valeur des actions par année ou partie d'année au-delà de la 5e année.

Le taux de 15% est réduit à 7,5% lorsque plusieurs conditions sont réunies et que bon nombre de sociétés veillent à les respecter, dont notamment les suivantes :

- le prix de l'exercice de l'option est déterminé de manière certaine au moment de l'offre;
- l'option doit stipuler qu'elle ne peut être ni cédée entre vifs ni être exercée, ni avant l'expiration de la 3ème année civile qui suit celle au cours de laquelle l'offre a eu lieu, ni après l'expiration de la 10ème année qui suit celle au cours de laquelle l'offre a eu lieu;
- l'option doit porter sur des actions de la société au profit de laquelle l'activité professionnelle est exercée ou sur des actions d'une société qui a dans la première une participation directe ou indirecte (moyennant certaines conditions).

Voor de details en bepaalde bijzonderheden van het stelsel (zoals de toekeping van een uitoefenprijs die lager is dan de op het ogenblik van het aanbod geldende waarde van het aandeel) wordt verwezen naar de artikelen 41 tot 47 van de wet van 26 maart 1999 en naar de wet van 24 december 2002.

Het aldus vastgestelde voordeel van 15 of 7,5 % van de waarde van het aandeel op het moment van het aanbod wordt als voordeel van alle aard gevoegd bij het totaal belastbaar inkomen en wordt gekoppeld aan het belastbaar tijdperk dat overeenstemt met het jaar van het aanbod.

De later gerealiseerde meerwaarde uit het verschil tussen de waarde van het aandeel op het moment van het aanbod en de verkoopwaarde ervan wordt niet beschouwd als een belastbaar beroepsinkomen.

Gelet op het belang van een algemeen belastingsysteem dat rekening houdt met de reële draagkracht van personen en, op basis van de vaststellingen in de studie van SD Worx, het belang van de andere indirecte loonvoordelen waarvan SD Worx de ongelijke verdeling benadrukt, lijkt het noodzakelijk om de fiscaliteit inzake aandelenopties te herzien.

Aangezien het tevens gaat om een vorm van deelname aan de resultaten van het bedrijf, lijkt het logisch om de meerwaarden die daadwerkelijk zijn gerealiseerd in het kader van optieplannen te belasten tegen een afzonderlijke aanslagvoet van 25 %, dit wil zeggen het equivalent van de roerende voorheffing met betrekking tot de aan de aandeelhouders uitgekeerde dividenden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Artikel 42, § 2, van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, dat bepaalt dat de meerwaarden die worden gerealiseerd bij de uitoefening van een aandelenoptie niet worden belast, wordt opgeheven.

Artikel 3

A. Dit artikel wijzigt artikel 43, § 1, van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, de kern van deze materie, volledig teneinde de forfaitaire bepaling van het verkregen voordeel van de begunstigde van een aandelenoptie om te zetten in de vaststelling van het reëel verkregen voordeel.

B. De invoering van een nieuwe bepaling maakt de §§ 2 en 3 van artikel 43 van dezelfde wet overbodig.

Il est renvoyé pour le détail et certaines particularités du régime (tel l'octroi d'un prix d'exercice inférieur à la valeur de l'action au moment de l'offre) aux articles 41 à 47 de la loi du 26 mars 1999 et à la loi du 24 décembre 2002.

L'avantage ainsi déterminé de 15 ou 7,5 % de la valeur de l'action au moment de l'offre, est ajouté aux revenus imposables globalement à titre d'avantage de toute nature et rattaché à la période imposable correspondant à l'année de l'offre.

La plus-value réalisée postérieurement, résultant de la différence entre la valeur de l'action au moment de l'offre et sa valeur de revente, n'est pas considérée comme un revenu professionnel imposable.

Considérant l'importance d'un système général d'imposition tenant compte de la capacité contributive réelle des personnes et, sur base des constats dressés par l'étude de SD Works, l'importance des autres avantages salariaux indirects, dont SD Works souligne la répartition inégalitaire, il apparaît nécessaire de revoir la fiscalité des stocks options.

Considérant aussi qu'il s'agit d'une forme de participation aux résultats de l'entreprise, il apparaît cohérent de prévoir pour les plus-values réellement réalisées dans le cadre de plans de stocks options, une imposition à un taux distinct de 25 %, soit l'équivalent du précompte mobilier afférent aux dividendes distribués aux actionnaires.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

L'article 42, § 2, de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses est supprimé, en ce qu'il prévoit la non-imposition des plus-values réalisées à l'occasion de la levée d'un option sur actions.

Article 3

A. Cet article modifie totalement l'article 43, § 1er, de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses, siège central de la matière, afin de transformer la détermination forfaitaire de l'avantage retiré par le bénéficiaire d'une option sur action en détermination de l'avantage réellement retiré.

B. L'introduction d'un nouveau dispositif rend les §§ 2 et 3 de l'article 43 de la même loi inutiles.

C. Het gaat om een technische wijziging teneinde de samenhang van de nieuwe tekst te waarborgen.

D. De invoering van een nieuwe bepaling maakt de §§ 5 en 6 van artikel 43 overbodig.

E. Het gaat om een technische wijziging teneinde de samenhang van de nieuwe tekst te waarborgen.

F. De invoering van een nieuwe bepaling in artikel 43, § 1, maakt deze wijziging noodzakelijk.

Artikel 4

Dit artikel beoogt de overdracht van informatie aan de belastingdiensten zowel door de personen die de aandelenopties toe kennen als door de financiële tussenpersonen bij latere transacties.

Er wordt voorzien in een delegatie aan de Koning teneinde de aard, de vorm en de nadere regels met betrekking tot deze informatie te bepalen.

Artikel 5

Dit artikel heeft tot doel de meerwaarden die door de begünstigden van een aandelenoptieplan worden gerealiseerd, afzonderlijk te belasten in de personenbelasting tegen een aanslagvoet van 25 %.

Artikel 171 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt dienovereenkomstig gewijzigd.

Artikel 6

Artikel 6 bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze wet.

C. Il s'agit d'une modification technique en vue d'assurer la cohérence du nouveau texte

D. L'introduction d'un nouveau dispositif rend les §§ 5 et 6 de l'article 43 inutiles.

E. Il s'agit d'une modification technique en vue d'assurer la cohérence du nouveau texte.

F. L'introduction d'un nouveau dispositif à l'article 43, § 1er, rend cette modification nécessaire.

Article 4

Cet article vise à assurer une transmission d'informations aux services de l'administration fiscale tant des personnes qui octroient les options sur actions, que des intermédiaires financiers qui interviendraient dans les transactions ultérieures.

Une délégation au Roi est prévue en vue de déterminer la nature, la forme et les modalités de ces informations.

Article 5

Cet article vise à soumettre à un taux distinct de 25 % à l'impôt des personnes physiques, les plus-values réalisées par les bénéficiaires d'un plan d'options sur actions.

L'article 171 du Code des impôts sur les revenus 1992 est modifié en conséquence.

Article 6

L'article 6 détermine la date d'entrée en vigueur de cette loi.

Philippe MAHOUX.
Joëlle KAPOMPOLÉ.

*
* *

*
* *

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 42, § 2, van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, wordt opgeheven.

Art. 3

In artikel 43 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. § 1 wordt vervangen als volgt :

« § 1. — Het krachtens artikel 42, § 1, belastbare bedrag van het voordeel stemt overeen met de meerwaarde uit het verschil tussen de waarde van het aandeel op het moment van het aanbod en de verkoopwaarde ervan wanneer de optie wordt uitgeoefend »;

B. de §§ 2 en 3 worden opgeheven ;

C. In § 4, gewijzigd bij de wet van 24 december 2002, worden de woorden « van paragraaf 3 » vervangen door de woorden « van paragraaf 1 » ;

D. de §§ 5 en 6 worden opgeheven ;

E. in § 7 worden de woorden « in de gevallen bedoeld in de §§ 4 tot 6 » vervangen door de woorden « in de gevallen bedoeld in § 4 » .

F. op het einde van § 8 worden de woorden « dat forfaitair wordt vastgesteld op het ogenblik van de toekenning van de optie » vervangen door de woorden « dat wordt vastgesteld overeenkomstig § 1 » .

Art. 4

Artikel 44 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 44. — De persoon die aandelenopties toekent waarvan de meerwaarden kunnen worden belast overeenkomstig artikel 43, § 1, dient de fiscale administratie jaarlijks de informatie te bezorgen waarvan de aard, de voorwaarden en de nadere regels door de Koning worden bepaald en waarmee wat de

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution

Art. 2

L'article 42, § 2, de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses est supprimé.

Art. 3

À l'article 43 de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

A. le § 1er est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. — Le montant de l'avantage imposable en vertu de l'article 42 § 1er, correspond à la plus-value résultant de la différence entre la valeur de l'action au moment de l'offre et le prix obtenu lors de la sa revente, lorsque l'option est exercée »;

B. les §§ 2 et 3 sont supprimés ;

C. au § 4, modifié par la loi du 24 décembre 2002, les mots « du paragraphe 3 » sont remplacés par les mots « du paragraphe 1er » ;

D. les §§ 5 et 6 sont supprimés ;

E. dans le § 7, les mots « dans les cas visés aux §§ 4 à 6 » sont remplacés par les mots « dans les cas visés au § 4 » .

F. à la fin du § 8, les mots « déterminé forfaitairement au moment de l'attribution de l'option » sont remplacés par les mots « déterminé en application du § 1er » .

Art. 4

L'article 44 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 44. — La personne qui attribue des options sur actions dont les plus-values peuvent faire l'objet d'une imposition en application de l'article 43, § 1er, est tenue de transmettre chaque année à l'administration fiscale les informations dont la nature, les conditions et les modalités sont déterminées par le Roi et

begunstigden betreft, de aangifte van de inkomsten bedoeld in artikel 42, § 1, kan worden nagegaan.

De Koning legt tevens de verplichtingen inzake het verstrekken van informatie aan de fiscale administratie vast voor de kredietinstellingen, beursvennootschappen en elke andere tussenpersoon die betrokken is bij een transactie met betrekking tot de aankoop of verkoop van aandelen in het kader van een aandelenoptieplan. ».

Art. 5

Artikel 171, 3°, *quater* van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd bij de wet van 27 december 2006, wordt aangevuld met het volgende zinsdeel:

«en de meerwaarden bedoeld in artikel 43, § 1, van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen.».

Art. 6

Deze wet is van toepassing vanaf het aanslagjaar 2009.

25 oktober 2007.

permettant de vérifier dans le chef des bénéficiaires, la déclaration des revenus visés à l'article 42 § 1er.

Le Roi détermine également les obligations d'informations à destination de l'administration fiscale à charge des établissements de crédits, sociétés de bourse et de tout autre intermédiaire intervenant dans une transaction relative à l'achat ou à la vente d'actions liée à un plan d'options sur actions ».

Art. 5

L'article 171, 3°, *quater* du Code des impôts sur les revenus 1992, inséré par la loi du 27 décembre 2006, est complété par la phrase suivant :

«et les plus-values visées à l'article 43, § 1er, de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses.».

Art. 6

La présente loi est applicable à partir de l'exercice d'imposition 2009.

25 octobre 2007.

Philippe MAHOUX.
Joëlle KAPOMPOLÉ.